

Informații de background

Data 12 martie 2024

Proiectul SECURE - *O comunitate sigură, educată și implicată în mod responsabil*, este finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian. Ministerul Justiției și Penitenciarul Mărgineni sunt parteneri, în timp ce Administrația Națională a Penitenciarelor este promotorul de proiect. Perioada de implementare este aprilie 2021- aprilie 2024. Valoarea întregului proiect este de 1,7 milioane de EURO. Pentru îndeplinirea obiectivului pentru care Ministerul Justiției este direct responsabil, respectiv realizarea unui document de politică publică pentru prevenirea recidivei, în baza unei analize aprofundate a cauzelor recidivei, bugetul alocat a fost de aproximativ 213.000 EURO.

Obiectivul general al proiectului este de a dezvolta un set integrat de măsuri pentru prevenirea recidivei, creșterea responsabilității deținuților și a șanselor de a fi reintegrați mai ușor pe piața muncii și în societate, inclusiv printr-un document de politică publică însoțit de un plan de acțiuni, bazat pe o analiză (studiu) aprofundată privind cauzele recidivei. Atingerea obiectivului final al proiectului ar trebui să conducă la realizarea unui climat sporit de siguranță în România.

În mod concret, proiectul are două obiective mari: să elaboreze un proiect de document de politică publică pentru prevenirea recidivei, obiectiv pentru care responsabil este Ministerul Justiției în mod direct, prin Direcția de Prevenire a Criminalității și să asigure servicii penitenciare și facilități moderne la nivelul Penitenciarului Mărgineni, obiectiv pentru care responsabil este acest penitenciar.

Acest viitor document de politică publică pentru prevenirea recidivei va fi primul document cu acest obiect elaborat până acum în România, pe baza unor justificări temeinice (*evidence-based*).

Studiul privind cauzele recidivei poate fi accesat online în limba română la următorul link: <https://anp.gov.ro/norwaygrants/recidivism/>, iar în limba engleză aici: <https://anp.gov.ro/norwaygrants/recidivism/>.

Program operat de:

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect:

Proiect SECURE, finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, Programul „Justiție”

<https://eeagrants.org>
<https://www.eeagrants.ro>
<http://anp.gov.ro/norwaygrants>

Conform studiului privind analiza cauzelor recidivei, **principalul factor predictor este familia disfuncțională**. Deținuții înșiși consideră că sprijinul familial este extrem de important în prevenirea recidivei.

Jumătate dintre recidiviști sunt foști minori care au abandonat școala. **Abandonul școlar este al doilea factor** ca importanță în determinarea riscului de recidivă.

Vârsta (comiterii primei infracțiuni) este un alt predictor important al recidivei. 24% dintre deținuți au fost privați de libertate în perioada de minorat și o treime dintre condamnați au avut prima recidivă între 18 și 24 ani. Astfel prevenția și intervențiile timpurii sunt cele care pot reduce riscul la recidivă. Minorii care au comis fapte penale (inclusiv bullying) înainte de 14 ani, deci care nu răspund penal, constituie un grup vulnerabil.

Un procent de 84% dintre deținuți consideră că cel mai important factor de sprijinire a reintegrării sociale este locul de muncă. Lipsa locului de muncă este, în percepția acestora, primul pas spre evitarea reiterării comportamentului infracțional deoarece este asociat cu un venit stabil, cu acces la resurse și cu o oportunitate de reintegrare în societate, fiind un alt factor predictor al recidivei.

În urma efectuării acestei analize ample a cauzelor recidivei, încercând a rezuma cât mai concis rezultatele acestui demers, se poate aprecia științific că **profilul recidivistului este influențat cu precădere de următorii factori: proveniența din familii disfuncționale, săvârșirea de fapte penale încă din copilărie, abandon școlar și consum de substanțe interzise sau alcool.**

În același timp, merită menționat că studiul arată că există **un grad ridicat de stigmatizare și respingere a foștilor condamnați** în ceea ce privește angajarea și acceptarea lor în vecinătate, comunitate sau în familie. Cu toate acestea, **siguranța comunității se realizează și prin responsabilizarea și implicarea ei.**

Orice programe de prevenție ale infracționalității și/sau ale recidivei în România trebuie prin urmare să țintească acești predictori.

Unul dintre obiectivele incluse în Programul de guvernare 2023-2024 în domeniul justiției este reintegrarea socială a persoanelor private de libertate, iar un altul vizează îmbunătățirea infrastructurii sistemului penitenciar, fapt ce conduce - cel puțin în teorie - la scăderea numărului de recidiviști. O abordare integrată înseamnă și corelarea diverselor politici publice sectoriale. Viitorul document de politică publică pentru prevenirea recidivei va trebui corelat cu alte strategii naționale existente, dintre

Program operat de:

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect:

Proiect SECURE, finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, Programul „Justiție”

<https://eeagrants.org>
<https://www.eeagrants.ro>
<http://anp.gov.ro/norwaygrants>

acestea, un loc aparte ocupându-l *Strategia națională de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2020-2024, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 430 din 27 mai 2020*. O mare parte dintre obiectivele și principiile pe care se bazează această strategie coincid cu dezideratul prevenirii recidivei. Ciclul de implementare a acestei strategii se va finaliza în 2024, însă continuarea demersurilor este absolut necesară pentru determinarea unor schimbări pozitive, atât la nivelul individual al persoanei private de libertate, cât și la nivel comunitar.

Prin conectarea viitorului document de politică publică pentru prevenirea recidivei, ca instrument integrat, coerent și modern la strategiile existente, se va crea o punte solidă între diferitele aspecte sociale, economice și de sănătate care influențează parcursul de reintegrare. Această abordare sinergică nu doar că va eficientiza resursele și eforturile guvernamentale, ci va aduce și o perspectivă comprehensivă asupra nevoilor complexe ale foștilor deținuți.

Cu ocazia atelierului, autorii *Studiului integrat privind cauzele recidivei*¹ vor prezenta un proiect de document de politică publică pentru prevenirea recidivei, însoțit de o serie de propuneri de măsuri.

Astfel, vor fi demarate consultări ample cu instituții guvernamentale, instituții din sistemul de justiție și societatea civilă pentru a stabili o formă a proiectului de document de politică publică ce va putea fi asumată instituțional și introdusă în procedura de transparență decizională și apoi pe circuitul formal de avizare.

Mai multe informații despre proiectul SECURE

<http://anp.gov.ro/norwaygrants/ro/category/proiecte/noi/secure/>

Disclaimer: Proiect finanțat de Regatul Norvegiei prin Granturile Norvegiene. Valoarea grantului acordat proiectului este de 1,7 milioane euro.

Obiectivul general al proiectului este de a dezvolta un set integrat de măsuri care să asigure prevenirea recidivei, creșterea gradului de responsabilizare și șansele deținuților de a se reintegra în societate.

---

¹ Prestatorul este reprezentat de asocieria dintre SC ENCORE RESEARCH SRL și CC SAS SRL și include următorii experți: Alina BÎRSAN, sociolog și manager de proiect; Gabriela GROZA, psiholog și jurist, lider de echipă, Ioana Paula CURT, Expert jurist criminolog, Universitatea Babeș Bolyai, Răzvan JURCHIȘ, Expert psiholog, Septimiu SUCIU, Expert sociolog, Valeriu INCEU, Expert sociolog și Delia STĂNICĂ, Expert sociolog.

Program operat de:

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect:

Proiect SECURE, finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, Programul „Justiție”

<https://eeagrants.org>
<https://www.eeagrants.ro>
<http://anp.gov.ro/norwaygrants>